

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาระหว่างกลุ่มที่ได้รับการให้การศึกษาโดยกลุ่มเพื่อน กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการให้การศึกษาโดยกลุ่มเพื่อน (2) เปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษา ก่อนและหลังการได้รับการให้การศึกษาโดยกลุ่มเพื่อน (3) เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวแต่ละด้าน ก่อนและหลังการได้รับการให้การศึกษาโดยกลุ่มเพื่อนของนักศึกษากลุ่มทดลอง และเปรียบเทียบการปรับตัวแต่ละด้านในการวัดครั้งที่ 1 และการวัดครั้งที่ 2 ของกลุ่มควบคุม ซึ่งจะได้กล่าวถึงขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 แบบแผนในการวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2538 ทั้งหมดจำนวน 261 คน ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามสาขาและเพศ

สาขา	เพศชาย	เพศหญิง	รวมจำนวนนักศึกษาทั้งหมด
การมัธยมศึกษา	40	62	102
การประถมศึกษา	24	74	98
ศิลปศึกษา	9	12	21
พลศึกษา	33	7	40
รวม	106	155	261

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้เป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ได้มาจากผู้ที่ทำแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย มีคะแนนสูง และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 48 คน แล้วนำมาสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากเข้ากลุ่มทดลอง 24 คน และกลุ่มควบคุม 24 คน โดยในแต่ละกลุ่มมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาและเพศได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาและเพศ

สาขา	เพศชาย	เพศหญิง	รวมจำนวนนักศึกษาทั้งหมด
การมัธยมศึกษา	7	11	18
การประถมศึกษา	6	5	11
ศิลปศึกษา	4	6	10
พลศึกษา	5	4	9
รวม	22	26	48

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย จำนวน 2 ชนิด คือแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย และชุดการฝึกอบรมเพื่อผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม ซึ่งรายละเอียดของเครื่องมือในการวิจัยแต่ละชนิดมีดังต่อไปนี้

3.2.1 แบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

แบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ซึ่ง ศรีสุวรรณค์ บรรหาร (2524) สร้างขึ้น เพื่อใช้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักศึกษา วัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน จำนวน 95 ข้อ ดังนี้

การปรับตัวของนักศึกษาการเรียน ข้อ 1-32

การปรับตัวของนักศึกษาความสัมพันธ์กับอาจารย์ ข้อ 33-59

การปรับตัวของนักศึกษาความสัมพันธ์กับเพื่อน ข้อ 60-95

รายละเอียดของแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ซึ่งศรีสุวรรณค์ บรรหาร (2524) สร้าง มีดังต่อไปนี้

แบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ท (The Likert Type Scale) ผู้สร้างได้นำไปหาค่าความตรงตามเนื้อหาโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และนำไปหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) และจากนั้นนำไปหาค่าความเที่ยงของแบบวัด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha (α)) ตามวิธีการของ Cronbach พบว่า แบบวัดนี้มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.9676 ค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวด้านการเรียนเท่ากับ 0.9179 ค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์เท่ากับ 0.9445 ค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเท่ากับ 0.9398

สมพร รุ่งเรืองกลกิจ (2532) ได้นำแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของศรีสุวรรณค์ บรรหาร ไปหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha (α)) ตามวิธีการของ Cronbach กับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2531 พบว่าแบบวัดนี้มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.9058 ค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวด้านการเรียนเท่ากับ 0.8827 ค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัว

ด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ = 0.8948 ค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเท่ากับ 0.9239

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของศรีสุรางค์ บรรหาร (2524) ไปปรับปรุงด้านรูปแบบ เนื้อหา และการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ตรวจสอบ และผู้วิจัยได้พัฒนาให้มีความเหมาะสมและชัดเจนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 ซึ่งกลุ่มนักศึกษาดังกล่าว มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการดังนี้

- 1) ส่งหนังสือขออนุมัติการทดลองใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 2) นำแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 126 คน ทำระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึงวันที่ 5 กันยายน 2538
- 3) ผู้วิจัยได้นำแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ไปตรวจและนำคะแนนที่นักศึกษาทำได้ไปหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha (α)) ปรากฏดังนี้ แบบวัดนี้มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.9568 ค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวด้านการเรียนเท่ากับ 0.9064 ค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์เท่ากับ 0.9261 ค่าความเที่ยงของแบบวัดการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเท่ากับ 0.9288

ตัวอย่าง

แบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของผู้ตอบ

ตอนที่ 1 (ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ)

1. ชื่อ..... เพศ [] ชาย [] หญิง
2. ศึกษาอยู่ที่คณะ..... สาขา..... ชั้นปี.....

ตอนที่ 2 (สภาพปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของผู้ตอบ)

ข้อ	สภาพปัญหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	รู้สึกว่แบ่งเวลาในการเรียนไม่ถูก	5	4	3	2	1
00	รู้สึกว่ไม่อยากเผชิญหน้ากับอาจารย์	5	4	3	2	1
000	รู้สึกว่ขาดเพื่อนสนิทที่จะปรึกษาปัญหาได้	5	4	3	2	1

1) วิธีการตอบ

การตอบแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ต้องตอบโดยทำเครื่องหมาย X ทั้ลงบนตัวเลข 5 4 3 2 หรือ 1 ในแบบวัด โดยผู้ตอบมีความรู้สึกไม่พอใจ ไม่สบายใจ คับข้องใจ วิตกกังวล อึดอัดใจ หรือมีความขัดแย้งในใจอยู่ในระดับใด ให้ทำเครื่องหมาย X ให้ตรงความเป็นจริงกับสภาพปัญหาการปรับตัวของผู้ตอบแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ข้อนั้น ๆ

2) ความหมายของตัวเลข

- 5 หมายถึง สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปรับตัวของท่านมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปรับตัวของท่านมาก
- 3 หมายถึง สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปรับตัวของท่านปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปรับตัวของท่านน้อย
- 1 หมายถึง สภาพปัญหาที่ก่อให้เกิดปัญหาในการปรับตัวของท่านน้อยที่สุด

3) วิธีการตรวจให้คะแนน

แบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยแต่ละข้อจะมีตัวเลข 5 4 3 2 หรือ 1 อยู่เรียงกันตามลำดับ ถ้าผู้ตอบทำเครื่องหมาย X ที่ตัวเลขใด หมายถึง คะแนนที่ผู้ตอบได้รับในข้อนั้น ๆ

4) ความหมายของคะแนน

แบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย มีคะแนนสูงสุดคือ 475 คะแนน และคะแนนต่ำสุดคือ 95 คะแนน หมายความว่า ผู้ตอบแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยทำคะแนนได้สูง แสดงว่า

ผู้ตอบมีปัญหากการปรับตัวในมหาวิทยาลัย และในทางตรงกันข้ามถ้าผู้ตอบแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยทำคะแนนได้น้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบวัดสามารถปรับตัวได้ขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย

3.2.2 ชุดการฝึกอบรมเพื่อผู้นำการปฏึกษาในกลุ่ม

ชุดการฝึกอบรมเพื่อผู้นำการปฏึกษาในกลุ่ม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษารายละเอียดเรื่องการให้การปฏึกษาและการฝึกเพื่อผู้นำการปฏึกษาในกลุ่มจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งชุดการฝึกอบรมเพื่อผู้นำการปฏึกษานั้นในกลุ่มผู้วิจัยได้แนวความคิดของ Rogers (1967) Tindall and Gray (1985) ดวงใจ กสานติกุล และคณะ (2530) เสรีย์ โพธิ์แก้ว (2531) สรุปได้ว่า การสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมผู้ที่มาทำหน้าที่เป็นเพื่อนผู้นำการปฏึกษาในกลุ่มนั้น จะต้องให้ผู้รับการฝึกอบรมได้เรียนรู้กระบวนการของการให้การปฏึกษาแบบกลุ่ม ทักษะการให้การปฏึกษา มีโอกาสได้ฝึกบทบาทของการเป็นผู้นำและผู้รับการปฏึกษาในกลุ่ม อีกทั้งมีโอกาที่จะได้ฝึกใช้โปรแกรมการให้การปฏึกษาด้านต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่จะไปปฏิบัติจริงและอยู่ภายใต้การนิเทศก์ของผู้วิจัยอย่างใกล้ชิด

2) สร้างโปรแกรมพร้อมกำหนดหัวข้อการฝึกอบรมเพื่อผู้นำการปฏึกษาในกลุ่ม แล้วนำโปรแกรมมาสร้างเป็นชุดการฝึกอบรม โดยผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการฝึกทักษะการให้การปฏึกษาจาก Tindall and Gray (1985) ชุดการฝึกอบรมเพื่อผู้นำการปฏึกษาในกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ มีทั้งหมด 15 ชุด แต่ละชุดใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที เทคนิคที่ใช้ในการฝึกอบรม ได้แก่ การสร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) และการจัดกลุ่มแบบการอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	หัวข้อและทักษะที่ใช้ในการฝึกอบรม
1	- เพื่อความรู้และความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้นำการฝึกอบรมและผู้รับการฝึกอบรม - เพื่อให้สมาชิกคุ้นเคยกัน - เพื่อทราบคะแนนของผู้รับการฝึกอบรม	- ชี้แจงถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์และกำหนดการฝึกอบรมเพื่อผู้นำการปฏึกษาในกลุ่ม - สร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกผู้รับการฝึกอบรม - ผู้รับการฝึกอบรมทำแบบฝึกหัดการสื่อสาร

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	หัวข้อและทักษะที่ใช้ในการฝึกอบรม
2	- ผู้รับการฝึกอบรมสามารถรู้และเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการ การให้การปรึกษาแบบกลุ่มเข้าใจ ในคุณลักษณะ บทบาทและจรรยา- บรรณของ เพื่อนผู้ให้การปรึกษา	- กระบวนการการปรึกษาแบบกลุ่ม คุณลักษณะ บทบาทและจรรยาบรรณของเพื่อนผู้ให้การ ปรึกษา
3-6	ผู้รับการฝึกอบรมสามารถฝึกปฏิบัติ ทักษะในการให้การปรึกษาอย่างมี แบบแผน	ทักษะการฟัง การใส่ใจ การเจียบ การเข้าใจ การทำให้กระจ่าง การสะท้อนความ การสรุปความ ทักษะการสนองตอบ การถาม การให้กำลังใจ
7	ผู้รับการฝึกอบรมมีความรู้ และมี ทักษะในการให้การปรึกษา โดยใช้ ทักษะทั้งหมดที่ได้ฝึกฝนมาแล้ว	สรุปและทบทวนความรู้ ความเข้าใจเรื่อง ทักษะพื้นฐานการให้การปรึกษากลุ่ม การปรึกษา
8-9	ผู้รับการฝึกอบรมได้นำทักษะแต่ละ ทักษะที่ฝึกอบรมมาฝึกปฏิบัติในการ แก้ปัญหาเป็นขั้นตอน	การดำเนินการแก้ปัญหาในกลุ่มการปรึกษา ตามขั้นตอนของการให้การปรึกษา
10-11	ผู้รับการฝึกอบรมได้ฝึกทักษะการนำ กลุ่มและพัฒนาทักษะเพื่อการเป็นเพื่อน ผู้ให้การปรึกษากลุ่ม	ทักษะการเป็นเพื่อนผู้ให้การปรึกษากลุ่ม การปรึกษา

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	หัวข้อและทักษะที่ใช้ในการฝึกอบรม
12-15	ผู้รับการฝึกอบรมมีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มในสถานการณ์ที่จะไปปฏิบัติจริง	การฝึกประสบการณ์กระบวนการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม โดยให้ผู้รับการฝึกอบรมได้มีโอกาสรับบทบาทของผู้นำกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม ด้วยการใช้โปรแกรมการลดปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3) ผู้วิจัยได้นำชุดการฝึกอบรมเพื่อผู้ให้การปรึกษากลุ่มเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 2 ท่าน ให้ตรวจสอบคุณลักษณะของชุดการฝึกอบรมเพื่อผู้ให้การปรึกษากลุ่ม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ที่จบการศึกษาด้านจิตวิทยา ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก และเป็นผู้มีประสบการณ์ในเรื่องการให้การปรึกษาโดยตรง จากนั้นผู้วิจัยนำชุดการฝึกอบรมเพื่อผู้ให้การปรึกษากลุ่มไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามที่ได้รับคำแนะนำ และนำไปใช้ในขั้นตอนทดลองฝึก (Try out) กับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 8 คน นักศึกษาเหล่านี้ทุกคนเต็มใจเข้ารับการฝึกอบรมและไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในขั้นตอนการทดลองฝึกนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองใช้ชุดการฝึกอบรมเพื่อผู้ให้การปรึกษากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอยู่ภายใต้การนิเทศก์ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 2 ท่าน ซึ่งได้เข้าร่วมสังเกตการฝึกอบรมเพื่อผู้ให้การปรึกษากลุ่มตลอดทุกขั้นตอนของการทดลองฝึก หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะและจุดที่ต้องปรับปรุงที่พบในขั้นตอนทดลองฝึกจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นำมาพัฒนาแก้ไขในด้านเนื้อหา วิธีดำเนินการ และเวลาที่ใช้ ให้มีความเหมาะสมก่อนที่จะดำเนินการใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ขั้นตอนเตรียมการ

1) การเตรียมเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1.1) แบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้เตรียมแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยให้เพียงพอกับจำนวน
ประชากรในการวัดครั้งที่ 1 และเตรียมแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย
ให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวัดครั้งที่ 2

1.2) ชุดการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม

ผู้วิจัยได้เตรียมชุดการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การศึกษาในกลุ่มในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1) เอกสารประกอบการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม จำนวน

15 ชุด ชุดละ 8 ฉบับ เพื่อให้เพียงพอกับจำนวนผู้รับการฝึกอบรม

1.2.2) อุปกรณ์ในการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม เช่น ปากกา บัตรตัวเลข เป็นต้น

1.2.3) สื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม เช่น เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ ม้วนวีดิทัศน์เปล่า และ ม้วนเทปบันทึกเสียงเปล่า เป็นต้น

2) การเตรียมบุคลากรช่วยในการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม

2.1) เตรียมต้นแบบสาธิตการให้การศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง

การเตรียมผู้ช่วยฝึกอบรม ผู้วิจัยได้อธิบายให้ผู้ช่วยฝึกอบรมรู้วัตถุประสงค์
พร้อมทั้งขั้นตอนและรายละเอียดต่าง ๆ และผู้ช่วยฝึกอบรมได้ฝึกทักษะของผู้ให้
การศึกษา และผู้รับการการศึกษา แต่ละทักษะตามชุดการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้
การศึกษาในกลุ่มแต่ละชุด เพื่อเป็นต้นแบบสาธิตการให้การศึกษาแต่ละ
ทักษะตามชุดการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การศึกษาชุดนั้น ๆ

2.2) เตรียมเจ้าหน้าที่สื่อทัศนูปกรณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุน จากคณะศึกษาศาสตร์ ที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ช่วยบันทึกวีดิทัศน์ ก่อนจะเริ่ม การฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การศึกษาในกลุ่มแต่ละครั้ง ผู้วิจัยอธิบายให้เจ้าหน้าที่ รู้ขั้นตอนและรายละเอียดของการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม เพื่อ สร้างความเข้าใจและจะได้บันทึกวีดิทัศน์ได้ตรงตามที่ต้องการ

2.3) เตรียมเพื่อนผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1) ประกาศรับสมัครนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2538 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 2 คน เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม

2.3.2) ดำเนินการฝึกอบรมเพื่อผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม ตามวัน และเวลาที่

กำหนดไว้ โดยดำเนินการฝึกอบรมจำนวน 15 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง

30 นาที รวมเวลาทั้งสิ้น 22 ชั่วโมง 30 นาที ตามวันและเวลาดังนี้

ครั้งที่	หัวข้อและทักษะการฝึกอบรม	วัน/เดือน/ปี	เวลา	สถานที่
1	-ชี้แจงถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์และกำหนดการฝึกอบรม เพื่อผู้ให้การศึกษาในกลุ่ม -สร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิก ผู้รับการฝึกอบรม -ผู้รับการฝึกอบรมทำแบบฝึกหัด การสื่อสาร	จ. 13 พ.ย. 2538	11-00-12.30 น.	ห้องประชุม อาคาร 20 ปี โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ (อนุบาล)
2	กระบวนการการศึกษาแบบกลุ่ม คุณลักษณะ บทบาทและจรรยาบรรณ ของเพื่อผู้ให้การศึกษา	พ. 15 พ.ย. 2538	10.00-11.30 น.	
3	การใส่ใจ การเจียบ	ศ. 17 พ.ย. 2538	10.00-11.30 น.	
4	การเข้าใจความ การทำให้กระจ่าง	จ. 20 พ.ย. 2538	11.00-12.30 น.	
5	การสะท้อนความ การสรุปความ	พ. 22 พ.ย. 2538	10.00-11.30 น.	

ครั้งที่	หัวข้อและทักษะการฝึกอบรม	วัน/เดือน/ปี	เวลา	สถานที่
6	การถาม การให้กำลังใจ	ศ. 24 พ.ย. 2538	10.00-11.30 น.	
7	สรุปและทบทวนความรู้ ความเข้าใจ เรื่องทักษะพื้นฐานการให้การปรึกษาในกลุ่มการปรึกษา	จ. 27 พ.ย. 2538	11.00-12.30 น.	
8	การดำเนินการแก้ปัญหาในกลุ่ม การปรึกษา	พ. 29 พ.ย. 2538	10.00-11.30 น.	ห้องประชุม อาคาร 20 ปี โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ (อนุบาล)
9		ศ. 1 ธ.ค. 2538	10.00-11.30 น.	
10	ทักษะการเป็นเพื่อนผู้ให้การปรึกษา ในกลุ่มการปรึกษา	จ. 4 ธ.ค. 2538	11.00-12.30 น.	
11		พ. 6 ธ.ค. 2538	10.00-11.30 น.	
12	การฝึกประสบการณ์ภาระงานการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม โดยให้ผู้รับ	ศ. 8 ธ.ค. 2538	10.00-11.30 น.	
13	การฝึกอบรมได้มีโอกาสรับบทบาทของผู้นำกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม	จ. 11 ธ.ค. 2538	11.00-12.30 น.	
14	ด้วยการใช้โปรแกรมการลดปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่ผู้วิจัย	พ. 13 ธ.ค. 2538	10.00-11.30 น.	
15	สร้างขึ้น	ศ. 15 ธ.ค. 2538	10.00-11.30 น.	

- 2.3.3) เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การปรึกษาในกลุ่มแล้ว ผู้รับการฝึกอบรมทำแบบฝึกหัดการสื่อสารฉบับเดิมอีกครั้ง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้รับการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การปรึกษาในกลุ่มทำแบบฝึกหัดการสื่อสาร ก่อนและหลังการฝึกอบรม เมื่อผู้วิจัยได้ตรวจให้คะแนนแบบฝึกหัดการสื่อสารแล้ว ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงคะแนนแบบฝึกหัดการสื่อสารของผู้รับการฝึกอบรม ก่อนและหลังการฝึกอบรม เพื่อนผู้ให้การปรึกษาในกลุ่ม

คนที่	คะแนนก่อนการฝึกอบรม (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	คะแนนหลังการฝึกอบรม (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)
1	9	19
2	7	20
3	7	23
4	11	20
5	3	23
6	16	25
7	13	18
8	11	21

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า หลังจากได้รับการฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การปรึกษาในกลุ่มแล้ว ผู้รับการฝึกอบรม มีคะแนนแบบฝึกหัดการสื่อสารเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับครั้งก่อนได้รับการฝึกอบรม แสดงว่าผู้รับการฝึกอบรมมีพัฒนาการในการสื่อสาร

3) การเตรียมสถานที่สำหรับฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การปรึกษาในกลุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (อนุบาล) คณะศึกษาศาสตร์ ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่เพื่อฝึกอบรมเพื่อนผู้ให้การปรึกษาในกลุ่ม

3.3.2 ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย ออกหนังสือขอความร่วมมือถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538
- 2) นำแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยไปให้ประชากรซึ่งเป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ทำ ระหว่างวันที่ 27 พฤศจิกายน-1 ธันวาคม 2538
- 3) ตรวจให้คะแนนแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ทำ
- 4) คัดเลือกนักศึกษาที่ได้คะแนนแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยสูง และสมัครใจ เข้าร่วมการวิจัย จำนวน 48 คน แล้วนำมาสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับฉลาก
- 5) แบ่งกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 24 คน เป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน เข้ารับการให้การปรึกษาจากเพื่อนผู้ให้การปรึกษากลุ่ม ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ผ่านการฝึกอบรมทักษะพื้นฐานการปรึกษาแล้ว จำนวน 8 คน โดยให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 2 คน ทำหน้าที่ให้การปรึกษาแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 6 คน รวม 6 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลาทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง ระหว่างวันที่ 8 มกราคม 2539 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2539
- 6) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยใช้แบบวัดฉบับเดิมอีกครั้ง ระหว่างวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2539 ถึงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2539
- 7) ตรวจให้คะแนนแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

3.4 แผนแผนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้รูปแบบที่เรียกว่า รูปแบบการทดลองสองกลุ่ม แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Randomized Pre-Posttest Control Group Design) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้รับจากการทำแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของกลุ่มทดลองที่ได้จากคะแนนสอบก่อนและสอบหลังการทดลอง และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

ที่ได้จากการวัดครั้งที่ 1 และการวัดครั้งที่ 2 ของกลุ่มควบคุม เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการทดลอง แบบแผนในการวิจัยผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แบบแผนในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE	T ₁	X	T ₂
RC	T ₁	~X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

T₁ แทน การสอบก่อนการทดลอง

T₂ แทน การสอบภายหลังการทดลอง

X แทน การจัดกระทำ

~X แทน ไม่มีการจัดกระทำ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยครั้งทดสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง การวัดครั้งที่ 1 และการวัดครั้งที่ 2 ของกลุ่มควบคุม

3.5.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและการวัดครั้งที่ 1 และการวัดครั้งที่ 2 ของกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test เพื่อทราบว่า การวัดครั้งที่ 1 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่และหลังจากการทดลองแล้วจะทำให้กลุ่มทดลอง มี

คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ หรือเมื่อวัดครั้งที่ 2 แล้ว จะทำให้กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

3.5.3 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในการวัดครั้งที่ 1 การวัดครั้งที่ 2 (Posttest) ของกลุ่มควบคุมว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ และใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดการปรับตัวในมหาวิทยาลัยก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองว่าแตกต่างกันหรือไม่

3.5.4 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ลดลง หรือค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างคะแนนหลังและก่อนการทดลอง (Reduced Score) ของกลุ่มทดลองและใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ลดลงหรือค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างคะแนนการวัดครั้งที่ 2 และการวัดครั้งที่ 1 (Reduced Score) ของกลุ่มควบคุม